

educational and research
INSTITUTE
of finance, economy and management

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Азербайджанський державний економічний університет
(м. Баку, Азербайджан)
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Вроцлавська політехніка (Польща)
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (Україна)
Опольський політехнічний університет (Польща)
Сумський державний університет (Україна)
Університет ISMA (Латвія)
Університет Північ (Хорватія)
Університет національного та світового господарства (Болгарія)

«ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ДЕРЖАВИ ТА ЇЇ СОЦІАЛЬНА СТАБІЛЬНІСТЬ»

**Матеріали міжнародної науково-практичної
Інтернет-конференції молодих учених, студентів та аспірантів**

11 червня 2020 року

**Полтава
2020**

3. *Термомодернізація житлового фонду: організаційний, юридичний, соціальний, фінансовий і технічний аспекти: Практичний посібник. Видання 3-тє, актуалізоване. / за загальною редакцією Бригілевича В. – Львів, 2016.*
4. *Аналіз технічного стану житлового фонду України та пропозиції щодо його оцінки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [esvd_2014_1_10.pdf](#)*
5. *Енергоефективність економіки: проблеми сьогодення та майбутнього: кол. монографія/за заг.ред. В.Я. Чевганової. - Полтава: ПолтНТУ, 2017.-185 с.*

УДК: 336.41.014

Скриль В.В., к.е.н., доцент, **Забураєва О.Ю.**, **Федоренко Н. М.**, магістранти
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА БАНКІВ ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Безпека банківської діяльності є складовою національної фінансової безпеки, оскільки банківська система є найважливішою складовою фінансово-кредитної сфери країни. Саме стан банківського сектора визначає рівень фінансово-кредитної безпеки, а отже, і рівень фінансової безпеки держави. Фінансову безпеку банку визначають по-різному:

1) як сукупність умов, при яких потенційно небезпечні для фінансового стану банківської установи дії або обставини ліквідовані або зведені до такого рівня, при якому вони не можуть завдати збитків при функціонуванні банку, збереженню і відтворенню його майна, інфраструктури, а також перешкоджати досягненню банком статутних цілей;

2) як стан захищеності фінансових інтересів комерційного банку, його фінансової стійкості, а також середовища, в якому він функціонує [1].

Побудова системи безпеки банківської діяльності має на меті:

- захист прав банківських установ, їх структурних підрозділів та співробітників;
- збереження та ефективне використання фінансових, матеріальних, інформаційних ресурсів;
- підвищення конкурентоспроможності та зростання прибутковості за рахунок забезпечення якості банківських послуг і безпеки для клієнтської бази [2].

Банківська система виступає результатом дії як об'єктивних, так і суб'єктивних чинників впливу на формування, реалізацію і розвиток фінансової безпеки держави. Негативний вплив на банківську діяльність мають низькі доходи населення, а незадовільний фінансовий стан позичальників потребує створення в банківських установах значних резервів, що в умовах відсутності стабільних джерел надходження ресурсів ускладнює формування ресурсної бази та кількості комерційних банків, які наведені на рис. 1.

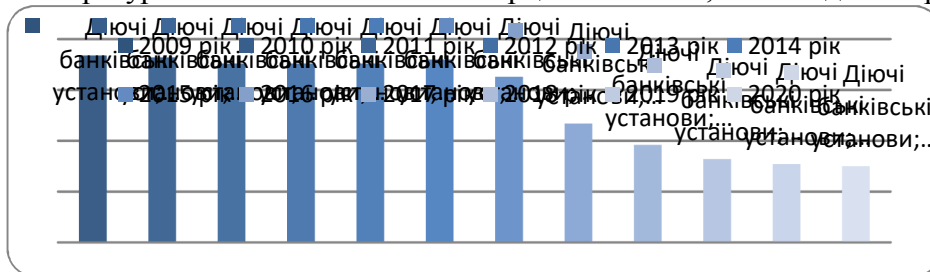

Рисунок 1 – Динаміка кількості банків України за 2009–2020 роки

Джерело: складено за даними [3]

За даними графіку можна зробити висновок, що за останні роки кількість банків суттєво зменшилась. Практикою підтверджено, що фінансова політика, як і загальнодержавна економічна політика у цілому, залежить від сформованого правового поля та органів влади й управління в процесі реалізації функцій держави і забезпечення фінансової

безпеки держави. Крім того, Міністерством економіки України визначено основні показники економічної безпеки банківської системи та їхні порогові значення (табл. 1) [4].

Таблиця 1

Динаміка показників фінансово-економічної безпеки банківського сектору України

Показник	Порогове значення	01.01. 2015	01.01. 2016	01.01. 2017	01.01. 2018	01.01. 2019
Співвідношення банківських кредитів та депозитів в іноземній валюті, %	100	101,6	108,7	110,5	118	118,2
Частка простроченої заборгованості за кредитами в загальному обсязі кредитів, %	50	50	52	53	54	54
Частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків, %	50	54	54	55	56	56
Співвідношення ліквідних активів до короткострокових зобов'язань, %	90	97,5	97,8	98	98,2	98,2
Співвідношення довгострокових (понад 1 рік) кредитів та депозитів, разів	3	2	2,3	3	3,9	3,9
Частка активів п'яти найбільших банків у сукупних активах банківської системи, %	50	51	51,5	54	55,6	56

Джерело: складено за даними [4]

Згідно даних таблиці можна зробити висновки, що співвідношення банківських кредитів та депозитів в іноземній валюті станом на 01.01.2019 р. становило 118,2%, що перевищує норму на 18,2%. Частка простроченої заборгованості за кредитами в загальному обсязі кредитів, наданих банками резидентам України, станом на 2019 р. становила 54%, що перевищує норму на 4%. Частка іноземного капіталу у статутному капіталі банків станом на 01.01.2019 р. становила 56%, що перевищує норму на 6%. Співвідношення ліквідних активів до короткострокових зобов'язань станом на 2019 рік становило 98,2%, що перевищує норму на 8,2%. Співвідношення довгострокових (понад один рік) кредитів та депозитів станом на 01.01.2019 р. становило 3,9 рази, що перевищує норму на 0,9 рази (приблизно на 30%). Частка активів п'яти найбільших банків у сукупних активах банківської системи станом на станом на 01.01.2019 р. становила 56%, що перевищує норму на 6%.

На рівні держави банківська безпека забезпечується шляхом визначення комерційних, організаційних технологічних і соціальних пріоритетів (підприємства, галузі, регіону); нормативно-правового забезпечення безпеки банків; налагодження системи оцінок і контролю реальних і потенційних фінансових загроз життєвим інтересам держави; забезпечення ефективного функціонування Національного банку України.

На рівні окремих банків: забезпечення якісного підбору кадрів банку, їхньої особистої й колективної безпеки; забезпечення економічної та інформаційної безпеки; організація роботи внутрішнього підрозділу безпеки відповідно до покладених на нього завдань і принципів його роботи[5].

На основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що рівень фінансової безпеки банківської системи України є середнім.

Список використаних джерел

1. Барановський О.І. Банківська безпека: проблема виміру / О.І. Барановський // Економічне прогнозування. – 2006. – №1. – С. 7-25.
2. Штаєр О.М. Напрямки забезпечення та основні складові економічної безпеки банку / О.М. Штаєр // Європейський вектор економічного розвитку: зб. наук. праць. – Дніпропетровськ: ДУЕП, 2011. – №2 (11). – С. 263-270.
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://minfin.gov.ua>.
4. Національний Банк України. Офіційне інтернет-представництво. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=29318281>.
5. Ситник Н. С. Фінансова безпека банків як один зі складників фінансової безпеки держави / Н. С. Ситник, І. М. Васьків. // Гроші, фінанси і кредит. – 2018. – №6. – С. 129–132.